

Huvudman

Lidköpings kommun
kommun@lidkoping.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Wennerbergskolan i Lidköpings kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Lidköpings kommun att senast den 27 februari 2024 ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande extra anpassningar, särskilt stöd och studiehandledning på modersmålet. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Lidköpings kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Lidköpings kommun ska vidta följande åtgärder

Extra anpassningar och särskilt stöd

Extra anpassningar

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 20 februari 2024 informera samtliga lärare om skollagens bestämmelser om extra anpassningar. Detta innebär även att se till att all personal som undervisar på skolan har information om vilka elever som är i behov av extra anpassningar och vilka extra anpassningar eleverna har behov av. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med

huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (2 kap. 34 § andra stycket samt 3 kap. 5 § skollagen).

2. Se till att de elever som av lärare har identifierats vara i behov av extra anpassningar ges sådant stöd inom ramen för den ordinarie undervisningen (3 kap. 5 § skollagen).

Särskilt stöd

3. För varje anmälan om behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn, eller som redan har inkommit men där utredning ännu inte har påbörjats, ska rektorn se till att starta en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden den 5 september 2023 – 20 februari 2024 samt vilket datum utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).
4. Se till att rektorn för varje sådan utredning om särskilt stöd fattar beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller att inte utarbeta åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera hur många sådana beslut som fattas avseende perioden den 5 september 2023 – 20 februari 2024. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 och 9 §§ skollagen).
5. Se till att elev och elevens vårdnadshavare informeras om det beslut som utredningen mynnat ut i och underrättas om hur ett överklagande går till. En underrättelse om hur man överklagar ska innehålla information om vilka krav som ställs på överklagandets form och innehåll och vad som gäller i fråga om ingivande och överklagandetid (28 kap. 16 § skollagen och 33 § 2 st. förvaltningslagen [2017:900]).
6. Se till att rektorn upprättar åtgärdsprogram för de elever vars åtgärdsprogram upphörde att gälla vid slutet av vårterminen 2023, för det fall eleverna fortsatt har ett konstaterat behov av särskilt stöd (3 kap. 7 § skollagen).
7. Se till att elever ges det särskilda stöd som är beslutat i elevernas åtgärdsprogram (3 kap. 9-10 §§ skollagen).

Studiehandledning på modersmålet

8. Se till att varje elev som bedöms vara i behov av studiehandledning på modersmålet ges sådan studiehandledning utifrån elevens behov. Dokumentation som visar hur detta har tillgodosetts ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (5 kap. 4 § skolförordningen [2011:185]).

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § skollagen från att ingripa mot Lidköping kommuns avseende brister rörande mottagande och undervisning av nyanlända. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del.

Beslutet om avstående från ingripande får inte överklagas (28 kap. 2 och 18 §§ skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar som avser områdena garantin för tidiga stödinsatser samt extra studietid.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2023:5491) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden våren 2023 inlett en tillsyn av Wennerbergskolan i Lidköpings kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Wennerbergskolan följer gällande bestämmelser om garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar, särskilt stöd, studiehandledning på modersmålet, extra studietid samt mottagande och undervisning av nyanlända.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med lärare, personal i elevhälsan samt rektor och ledningsstöd till rektor den 5 och 6 september 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat en förteckning över elever som riskerar att inte uppfylla de kriterier för bedömning som minst ska uppfyllas, utredningar av elevers behov av särskilt stöd, utarbetade åtgärdsprogram samt Lidköping kommuns rutin för mottagande av nyanlända.

Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen

och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Flera lärare uppger i intervju att de genomför och utvärderar extra anpassningar. Representanter för elevhälsan uppger dock att det bland lärarna saknas en vedertagen förståelse på skolan för vad som utgör extra anpassningar och att alla lärare inte vet vad som är skillnaden mellan extra anpassningar samt ledning och stimulans. Enligt en representant för elevhälsan dokumenteras inte alla extra anpassningar i lärplattformen Vklass och det är därför svårt att följa upp extra anpassningarna. Vidare berättar en annan representant i elevhälsan att alla elever inte får de extra anpassningar som de är i behov av. I intervju ger elevhälsan exempel på att de har mottagit anmälningar om behov av att utreda särskilt stöd för elever där läraren dessförinnan inte har prövat extra anpassningar. Vidare beskriver elevhälsopersonalen att vissa elever är i behov av mer riktade extra anpassningar snarare än de anpassningar som ofta väljs ur rullistan i Vklass.

Rektor berättar att extra anpassningar ska skrivas in i Vklass utifrån de behov som eleven har. Rektor har kunnat se att det är olika kvalitet i lärarnas arbete med extra anpassningar och att lärarna ibland arbetar med generella anpassningar som mer handlar om ledarskapet i klassrummet och att lärare inte ger extra anpassningar som specifikt stödjer elevens svårigheter. På frågan om det finns elever som inte får de extra anpassningar som de behöver svarar rektor att eleverna inte alltid får det. Rektor berättar att de därför har lagt om skolans arbete och att lärarna ska ha närmare till elevhälsan för att kunna få stöttning i sitt arbete så att eleven får rätt stöd i ett tidigare skede. Rektor berättar att hen flera gånger har beslutat om att inte starta en utredning av särskilt stöd med anledning av att hen bedömt att läraren inte har genomfört extra anpassningar i tillräcklig omfattning.

Utreda elevers behov av särskilt stöd

Flera lärare berättar att de under förra läsåret har gjort flera anmälningar till rektorn om att elever trots extra anpassningar riskerar att inte uppfylla de kriterier för bedömning som minst ska uppnås, men att det inte hänt något efter att anmälan gjorts. Lärarna uppger att anmälningar försvunnit på grund av rektorsbyten och att tidigare rektor uppmanat lärare att intensifiera arbetet med extra anpassningar trots att läraren bedömt att extra anpassningar inte räcker till.

Även representanter för elevhälsan berättar att lärarna under förra läsåret gjorde flera anmälningar men att det inte har startats utredningar för samtliga elever och att flera anmälningar tappades bort. Vidare berättar elevhälsan att det inte finns några tydliga rutiner för när en utredning ska göras om och att de i samband med Skolinspektionens tillsyn uppmärksammat att många utredningar är gamla.

Rektor identifierar under intervjun flera elever i olika årskurser som föregående läsår lyfts av lärarna för ett behov av att utredas för särskilt stöd eller vars utredningar inte längre är aktuella och att nya utredningar därför behöver genomföras. Rektor delar bilden av att tidigare gjorda anmälningar har tappats bort och att det finns lärare som upplever att de inte har fått gehör för de anmälningar som gjorts. För några elever har elevhälsan påbörjat utredningar och för övriga elever ska utredningar genomföras under början av höstterminen. Vidare berättar rektor att en anmälan om behov av utredning av särskilt stöd inte alltid leder till att en utredning startas. Om rektor ser att läraren inte arbetat med extra anpassningar på ett sätt som de ser gynnar eleven kan läraren få tillbaka att hen ska fördjupa arbetet med extra anpassningar. Ger arbetet inte någon effekt får läraren göra en ny anmälan, vilket kan ske många gånger.

Beslut om att utarbeta eller ej utarbeta åtgärdsprogram

Elevhälsans representanter berättar att fyra elever vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsynsbesök saknade ett aktuellt åtgärdsprogram. Enligt elevhälsan beror detta på att elevernas åtgärdsprogram utvärderades sent under vårterminen 2023 och att de planerat att upprätta nya åtgärdsprogram efter att höstterminens 2023 startat, då de hunnit följa upp hur terminsstarten varit för eleverna. Av ingivna utvärderingar av åtgärdsprogram för dessa elever framgår att utvärderingarna gjordes i slutet av maj månad 2023, att eleverna bedömdes ha ett fortsatt behov av åtgärdsprogram samt att nya åtgärdsprogram skulle upprättas vid höstterminens start.

Representanter för elevhälsan uppger att de i samband med Skolinspektionens tillsyn uppmärksammat att beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram saknas för vissa elever. Skolinspektionen har begärt att få ta del av beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram för de fyra elever som enligt ingiven förteckning efter utredning inte bedömts vara i behov av särskilt stöd. Huvudmannen har inkommit med ett beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram och för övriga tre elever uppger huvudmannen att beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram saknas.

Ge särskilt stöd

Flera lärare, representanter för elevhälsan och rektor uppger att elever inte alltid får det särskilda stöd som skolan har beslutat om. En lärare uppger att eleverna förvisso får det stöd som beslutats om men att lärarna hade önskat mer stöd. Vidare beskriver läraren att det är neddragningar i hela kommunen och ger som exempel en elev som tidigare haft en heltidsresurs men som denna termin inte får det stödet. En annan lärare ger exempel på att det särskilda stödet utgick för vissa

elever med anledning av att specialläraren förra läsåret fick arbeta som resurs. I praktiken innebär detta att eleverna inte når så långt som de kunde ha gjort, berättar en annan lärare.

Enligt elevhälsan finns det många elever som har stora behov av särskilt stöd och elevers behov kan inte fullt ut tillgodoses på grund av organisatoriska och ekonomiska förutsättningar. Som exempel ger elevhälsan en elev som är i behov av en heltidsresurs men att det stödet togs bort. En representant för elevhälsan beskriver att hen istället för att ge särskilt stöd ofta är ute i klasser och vikarierar samt släcker bränder. En annan representant uppger att även om hen skulle skriva att en elev har ett visst behov så vet man att det inte finns ekonomiska förutsättningar.

Rektor uppger att eleverna i stor utsträckning får det särskilda stöd som de beslutat om men att det inte gäller alla elever. Vid sjukskrivningar och vikarier har vi elever som inte får det som står i åtgärdsprogrammet tillägger rektorn.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 34 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att personalen vid skolenheten ges möjligheter till kompetensutveckling. Huvudmannen ska se till att förskollärare, lärare och annan personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan vid sådan utredning, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn eller den

som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av 28 kap. 16 § skollagen framgår att beslut i fråga om åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 § får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd.

I ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild, i enlighet med skollagen, hos en skolhuvudman tillämpas bland annat följande bestämmelser i förvaltningslagen: 31 § om dokumentation av beslut samt 33 § om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till (29 kap. 10 § skollagen).

För varje skriftligt beslut ska det finnas en handling som visar dagen för beslutet, vad beslutet innehåller, vem eller vilka som har fattat beslutet (31 § förvaltningslagen).

Om parten får överklaga beslutet ska han eller hon även underrättas om hur det går till. En underrättelse om hur man överklagar ska innehålla information om vilka krav som ställs på överklagandets form och innehåll och vad som gäller i fråga om ingivande och överklagandetid (33 § 2 st. förvaltningslagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Wennerbergskolans arbete gällande extra anpassningar. Även om lärarna uppger att elever ges extra anpassningar visar intervjuer med såväl personal i elevhälsan samt rektor att eleverna inte alltid får de extra anpassningar som de behöver. Utredningen visar även att skolans lärare inte alltid känner till hur de ska arbeta med extra anpassningar, att lärarna inte alltid beslutar om anpassningar som gynnar elevernas kunskapsutveckling samt att de inte alltid genomför de extra anpassningar som eleverna är i behov av.

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i skolans arbete när det gäller att skyndsamt utreda elevers eventuella behov av särskilt stöd. Oklarheterna kring arbetet med extra anpassningar och att lärare uppmanas att intensifiera arbetet med extra anpassningar innebär att skolan inte skyndsamt utreder elever som i nästa steg kan vara i behov av särskilt stöd. I tillsynen har det också framkommit att det finns elever som har anmälts men inte utretts för behov av särskilt stöd trots att ett sådant behov befaras föreligga.

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i skolans arbete när det gäller att upprätta och avsluta åtgärdsprogram. Skolinspektionens utredning visar att rektorn inte alltid fattar beslut om att inte upprätta ett åtgärdsprogram om en utredning visar att en elev inte är i behov av särskilt stöd. Elev och vårdnadshavare erhåller vid dessa situationer därför inget formellt beslut som de kan överklaga om de inte delar rektorns bedömning och de fråntas sin rätt att överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd. Därtill visar utredningen att det finns flera elever vars åtgärdsprogram utvärderades under senare delen av vårterminen 2023 och att rektor vid tidpunkten för Skolinspektionens besök ännu inte beslutat om nya åtgärdsprogram trots att eleverna fortsatt bedömts vara i behov av särskilt

stöd. För elever som är i behov av särskilt stöd och som inte har ett gällande åtgärdsprogram när höstterminen startar – som visar vilka åtgärder eleven behöver för att få sitt behov tillgodosett – riskerar att inte få det stöd som de behöver. Resultatet av en utvärdering behöver därför utmynna i nya upprättade åtgärdsprogram i de fall så behövs, vari framgår vilka åtgärder som eleven ska ges fram till nästa utvärdering, eller beslut om att avsluta ett åtgärdsprogram i de fall skolan bedömer att åtgärderna gett avsedd effekt och en elev inte längre bedöms vara i behov av särskilt stöd. Skolinspektionens utredning visar även att särskilt stöd inte alltid ges i enlighet med beslutade åtgärdsprogram.

Skolinspektionen bedömer sammanfattningsvis att det finns brister i Wennerbergsskolans arbete med extra anpassningar samt med det särskilda stödet och att huvudmannen behöver vidta åtgärder för att se till att rektorn och skolans personal följer skollagens bestämmelser både vad gäller extra anpassningar och särskilt stöd.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare och representanter för elevhälsan uppger att det finns elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet men som inte får det alls eller som inte får sitt identifierade behov tillgodosett. Lärare och representanter för elevhälsan ger både exempel på elever som inte får studiehandledning i tillräcklig utsträckning och elever som inte får studiehandledning alls på grund av att det saknats studiehandledare.

Rektor bekräftar att tre elever förra läsåret inte fick studiehandledning på modersmålet. Enligt rektor kan det vara en period som elever inte får studiehandledning men att eleverna senare får det. Vidare berättar rektor att eleverna får studiehandledning i den omfattning som det går att ordna samt att det finns elever med större behov av studiehandledning än det som ges.

Huvudmannen har inkommit med en förteckning över vilka elever som på skolan bedömts ha behov av studiehandledning på modersmålet och i vilken mån behovet tillgodoses. Vid tidpunkten för tillsynen har för läsåret 2023/24 studiehandledning på modersmålet inte kunnat tillgodoses för fem elever på språken vietnamesiska, tigrinja, somaliska, swahili. Vidare framgår att flera elever inte får studiehandledning i den omfattning som skolan bedömt att eleven är i behov av.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 4 § skolförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Syftet med studiehandledning på modersmålet beskrivs i förarbetena till regleringen i 3 kap. 12 i § skollagen om den utökade rättigheten till studiehandledning på modersmålet för elever som är nyanlända på högstadiet, där följande framgår: Syftet med studiehandledning på modersmålet till nyanlända elever är att ge eleverna möjlighet att nå de betygskriterier som minst ska uppnås.

Det innebär att den studiehandledning som eleven ska få bör utgå från elevens stödbehov och lärarens planerade undervisning utifrån kursplanen och kunskapskraven i ämnet. Elevens behov ska styra i vilken omfattning handledning ges och hur den utformas. I annat fall finns risk för att erbjudandet blir schabloniserat och baseras mer på skolhuvudmannens förutsättningar än på elevens behov (prop. 2017/18:194, s. 38-39).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att ge studiehandledning på modersmålet till de elever som behöver det. Skolinspektionens utredning visar att det finns elever som har behov av studiehandledning på modersmålet på vietnamesiska, tigrinja, somaliska, swahili som inte får det alls. Det finns också flera elever som har behov av studiehandledning i större omfattning än vad de får. För att uppnå syftet med studiehandledning på modersmålet ska varje elev få den studiehandledning som den är i behov av. Elevens behov ska alltså styra i vilken omfattning handledning ges och hur den utformas.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Lidköpings kommuns verksamhet vid Wennerbergskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller extra anpassningar, särskilt stöd och studiehandledning på modersmålet. Det finns därför skäl att förelägga Lidköpings kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Avstående från ingripande

Mottagande och undervisning av nyanlända

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektor uppger att nyanlända elever, vilka fått sin skolplacering på Wennerbergskolan, under de första åtta veckorna får undervisning i förberedelseklass på Östbyskolan. Under dessa veckor genomförs Skolverkets kartläggningmaterial, vilket rektor på Östbyskolan ansvarar för. Därefter får rektor på Wennerbergskolan besked om att eleven behöver en klassplacering och hen fattar då beslut om denna. Eleven får därefter undervisning en heldag i veckan med sin ordinarie klass på Wennerbergskolan. I vilken omfattning som eleven ska delta i förberedelseklass respektive ordinarie klass bestäms i samråd mellan lärare i förberedelseklass och elevens klasslärare. Rektor uppger att hen inte är delaktig i upplägget av undervisningen för de elever som får hela sin undervisning i förberedelseklass. Vidare uppger rektor att det på skolenheten inte finns några nyanlända elever som har prioriterad tidplan. Rektor berättar att lärarna använder

sig av kartläggningsmaterialet för att planera för vilken nivå som eleven ska få undervisning och att rektor följer upp lärarnas arbete på klasskonferenser.

Huvudmannen uppger i kompletterade underlag att de i samband med Skolinspektionens tillsyn uppmärksammat att det finns brister i arbetssättet med nyanlända. Detta utifrån att det tidigare fanns förberedelseklasser på två skolenheter och nu enbart på en skolenhet. Huvudmannen avser därför att förtydliga gällande rutin för mottagande av nyanlända så att det framgår att ett skriftligt beslut gällande placering av elever i årskurs, undervisningsgrupp samt förberedelseklass för samtliga nyanlända ska fattas av rektorn på elevens hemskola.

Vidare framgår att nyanlända elever läser utifrån en prioriterad timplan så länge de helt eller delvis går i förberedelseklass. Det är rektorn som ansvarar för förberedelseklassen som fattar beslut om prioriterad timplan. Huvudmannen bedömer att det ska vara rektorn på hemskolan som fattar beslut om prioriterad timplan och avser att förtydliga rutinen även i denna del.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 12 c § skollagen framgår att en nyanländ elevs kunskaper ska bedömas om en sådan bedömning inte är uppenbart onödig.

Om det behövs ska en sådan bedömning göras även för en elev som

1. har varit bosatt utomlands och som har påbörjat sin utbildning här senast vid höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sju år, eller
2. efter skolgång i Sverige har varit bosatt utomlands och därefter har återvänt till Sverige för att återuppta sin utbildning här.

Rektorn ansvarar för att bedömningar görs enligt första och andra styckena.

Av 3 kap. 12 d § skollagen framgår att en bedömning enligt 12 c § ska göras skyndsamt. För en nyanländ elev och för en elev som avses i 12 c § andra stycket 2 ska bedömningen göras i sådan tid att beslut om placering i årskurs och undervisningsgrupp kan fattas enligt 12 e §. För en elev som avses i 12 c § andra stycket 1 ska bedömningen göras senast inom två månader från det att eleven har tagits emot inom skolväsendet i någon av de skolformer som anges i 12 b §.

Resultatet av en bedömning enligt 12 c § ska beaktas vid beslut enligt 12 e och h §§, upprättande av individuell studieplan enligt 12 g § och bedömning av behov av studiehandledning på modersmålet enligt 12 i § samt vid övrig planering av undervisningen och vid fördelning av undervisningstiden.

Av 3 kap. 12 e § skollagen framgår att en nyanländ elev och en elev, vars kunskaper har bedömts enligt 12 c § andra stycket 2 ska placeras i den årskurs som är lämplig med hänsyn till elevens ålder, förkunskaper och personliga förhållanden i övrigt.

Rektorn ska besluta om en sådan elevs placering i årskurs så snart som möjligt och senast inom två månader från det att eleven har tagits emot inom skolväsendet i

någon av de skolformer som anges i 12 b §. Eleven ska inom samma tid placeras i den undervisningsgrupp som eleven normalt ska tillhöra.

Av 3 kap. 12 f § skollagen framgår att rektorn får besluta att en elev vars kunskaper bedömts enligt 12 c § delvis ska undervisas i förberedelseklass, om eleven saknar tillräckliga kunskaper i svenska för att kunna tillgodogöra sig den ordinarie undervisningen.

En elevs undervisning i förberedelseklass i ett visst ämne ska avbrytas så snart eleven bedöms ha tillräckliga kunskaper i svenska för att på heltid kunna delta i undervisningen i det ämnet i den undervisningsgrupp som eleven normalt hör till.

En elev får inte ges undervisning i förberedelseklass längre tid än två år.

Av 9 kap. 4 a § skolförordningen framgår att en nyanländ elev eller en annan elev vars kunskaper bedömts enligt 3 kap. 12 c § skollagen får ges mer undervisning i svenska eller svenska som andraspråk än övriga elever i samma årskurs hos huvudmannen genom en omfördelning av den undervisningstid huvudmannen beslutat enligt 4 § (prioriterad timplan).

Ett beslut om prioriterad timplan får fattas om det behövs för att eleven så snart som möjligt ska kunna tillgodogöra sig undervisningen i den undervisningsgrupp som eleven normalt hör till. En elev får omfattas av prioriterad timplan under högst ett år och eleven får inte under denna tid ges mindre undervisning totalt än andra elever i samma årskurs hos huvudmannen. Rektorn beslutar om prioriterad timplan.

Av 3 § Skolverkets föreskrifter om underlag för bedömning av nyanlända elevers kunskaper (SKOLFS 2016:10) framgår att när en elevs kunskaper bedöms enligt 3 kap. 12 c § skollagen (2010:800) ska Skolverkets kartläggningmaterial för bedömning av nyanlända elevers kunskaper steg 1 och 2 (diarienummer 2016:428) användas som underlag för bedömningen. I vilken omfattning kartläggningmaterialet steg 1 och 2 ska användas bestäms utifrån den enskilda elevens förutsättningar och behov.

Skolinspektionens bedömning

I intervju med rektor, vilket också beskrivs i Lidköpings kommuns *Rutin för mottagande och utbildning av nyanlända barn och elever i förskola och grundskola*, framkommer att en bedömning av nyanländas kunskaper görs inom två månader från det att eleven skolplaceras på Wennerbergskolan. Av de uppgifter som rektor lämnat framkommer även att Skolverkets kartläggningmaterial används vid bedömning av nyanlända elevers kunskaper samt att resultatet av bedömningen används av lärarna vid planering av undervisningen samt vid rektors beslut om klassplacering.

Av Skolinspektionens utredning framkommer emellertid att Lidköpings kommun, under ärendets handläggning, uppmärksammat att det inte är den rektor som enligt författningarna har ett utpekat ansvar för att fatta beslut om placering i förberedelseklass samt om prioriterad timplan som beslutat om detta. Av

utredningen framkommer vidare att Lidköpings kommun, för att komma till rätta med uppmärksammas brist, planerar att revidera kommunens rutin för mottagande och utbildning av nyanlända barn och elever i förskola och grundskola.

Val av ingripande

Enligt 26 kap. 12 § p. 3 skollagen får Skolinspektionen avstå från att ingripa om det med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande. Skolinspektionens tillsyn har, som framgår ovan, visat på brist avseende vilken rektor som enligt författningarna har i uppgift att fatta beslut om placering i förberedelseklass samt om prioriterad timplan.

Skolinspektionen bedömer dock att det finns särskilda skäl att avstå från att ingripa. Denna bedömning görs mot bakgrund av att Lidköpings kommun är medvetna om bristen samt avser att åtgärda denna genom ett förtydligande i Lidköpings kommuns rutin för mottagande och utbildning av nyanlända barn och elever i förskola och grundskola. Skolinspektionen finner därför skäl att avstå från att ingripa i denna del.

Områden utan konstaterad brist

Garantin för tidiga stödinsatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare som undervisar i förskoleklass uppger att de använder de nationella kartläggningsmaterialen i förskoleklass. Lärare som undervisar i årskurs 1 uppger att det nationella bedömningsstödet för årskurs 1 genomförs både på höst- och vårterminen och vid tidpunkten för Skolinspektionens besök har de påbörjat bedömningsstödet för nuvarande årskurs 1. Lärare som undervisar i årskurs 3 uppger att de nationella proven genomförs i årskurs 3. Lärarna uppger vidare att det utifrån användningen av kartläggningsmaterialet och det nationella bedömningsstödet gjorts en särskild bedömning av elever tillsammans med specialpedagogisk kompetens. Representanter för elevhälsan bekräftar att skolan förra läsåret genomförde det obligatoriska kartläggningsmaterialet och det nationella bedömningsstödet.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 4 § skollagen framgår att det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen och lågstadiet, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial, ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras stöd i form av extra anpassningar eller göras en anmälan om utredning av eventuellt behov av särskilt stöd till rektorn.

Av 3 kap. 4 a § skollagen framgår att ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning enligt 4 §.

Av 8 kap. 2 § skolförordningen framgår att nationella kartläggningsmaterial ska användas för att kartlägga elevernas språkliga medvetenhet och matematiska tänkande i förskoleklassen.

Av 9 kap. 21 § skolförordningen framgår att nationella prov ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 3.

Av 9 kap. 22 b § skolförordningen framgår att nationella bedömningsstöd ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 1.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för beslutet

Av inkomna scheman för årskurs 4-6 för läsåret 2023/2024 framgår att det vid tidpunkten för tillsynen inte fanns någon extra studietid för eleverna.

Huvudmannen har därefter inkommit med nya scheman där det framgår att extra studietid i årskurs 4-6 är inplanerad tisdag-fredag mellan klockan 07.25 och 07.55.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 5 a § skollagen framgår att eleverna i årskurs 4-9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka och undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet som eleven tillhör.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten numera uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Linda Lundberg

Beslutsfattare
Signerat av: Linda Lundberg

X Elina Eliasson

Föredragande
Signerat av: Elina Eliasson

I ärendets handläggning har även Miriam Werlinder medverkat.